

ГЕОГРАФСКА ХРОНИКА

ЈУГОСЛАВИЈА

Интеруниверзитетска екскурзија француских географа у нашој земљи. Крајем септембра и почетком октобра ове године изведена је у нашој земљи интеруниверзитетска екскурзија француских географа. У њој су узели учешћа ови универзитетски наставници Географије: из Париза Еманиел де Мартон, А. Шоле и Р. Дион, из Лила М. Сор, из Монпељеа Ж. Сион, из Страсбура Х. Болиг, из Клермон-Ферана Ф. Арбос, из Лиона А. Аликс, из Екс-Марсеља Е. Беневан, из Дижона Ж. Шабо, из Алжира М. Ларнод, из Лозане Ш. Бирман и из Лувена М. Лефевр. Наставници су собом водили своје најодабраније студенте. Укупно, екскурзија је бројала 44 члана.

Екскурзија је у нашу земљу дошла преко Јесеница 20. септембра у јутро. Писац њеног путовања био је овај: Јесенице—Загреб—Госпић—Карлобаг—Шибеник—Перковић—Сплит—Задварје—Макарска—Дубровник—Попово—Мостар—Сарајево—Ужице—Чачак—Краљево—Косовска Митровица—Скопље—Београд—Загреб—Ракек. Екскурзију су водили наши универзитетски наставници Географије: А. Мелик од Јесеница до Загреба, А. Гаваци по Загребу и околини, П. С. Јовановић од Косовске Митровице до Скопља (а по Скопљу и околини заједно са В. С. Радовановићем), и Б. Ж. Милојевић на осталом делу пута.

Екскурзисти су показали подједнако велико интересовање и за физичко-географска и за антропогеографска питања. Били су изненађени разноврсношћу изгледа, које им је наша земља пружала, и баш та разноврсност је учинила, да њихова пажња ни последњег, тринаестог дана путовања не ослаби. Екскурзисти су имали прилике да детаљније разгледају карст у Личком Пољу, Велебиту и Попову Пољу, Приморје у околини Сплита и Дубровника, Сарајевску, Косовску и Скопску котлину, и околину Загреба и Београда. Ван тога, путовали су железницом, бродовима и аутобусима само дању, тако да су

могли добити извесну представу и о крајевима, које нису подробније разгледали.

Како су нас обавестили меродавни учесници, о екскурзији ће се објавити опширни извештаји у *Annales de Géographie* и у *Revue de Géographie alpine*; читаоци *Гласника Географског Друштва* биће упознати са тим извештајима.

Припреме за III конгрес словенских географа и етнографа. Припремни Одбор за III конгрес словенских географа и етнографа, који ће се држати месеца маја 1930. године у нашој земљи, састављен је овако: председник геодетски генерал Стеван Бошковић, начелник Војног Географског Института, уредник издања Павле Вујевић, професор Университета, благајник Емило Ј. Цветић, професор Више Педагошке Школе, и секретар Б. Ж. Милојевић, професор Университета.

За учаснике конгреса припрема се књига, у којој ће наша земља бити географски приказана. Прилоге за ову књигу дали су: Г. г. Ст. Бошковић, Ф. Кох, П. С. Јовановић, П. Вујевић, Н. Кошанин, Ј. Хаџи, Л. Костић, Ј. Ердељановић, А. Мелик, Б. Ж. Милојевић и В. Новак. Сем тога, изradiће се и *Вођа*, у коме ће бити приказани крајеви, кроз које ће се екскурзија кретати. Прилоге за Вођу спремају: Г. г. В. Ласкарев, С. Милојевић, Е. Ј. Цветић, Б. Ж. Милојевић, Б. Дробњаковић, В. К. Петковић, Т. Видојковић, М. Луковић, П. С. Јовановић, В. С. Радовановић, Т. Јакшић, М. Милојковић, Ш. Солдо, В. Скарић, Ф. Кох, П. Вујевић, И. Синдик, М. Салопек, И. Рубић, Л. Марчић, А. Мелик и В. Бохинец. Даље су готове две збирке фотографија, једна посвећена динарском карсту, од Ј. Цвијића, и друга посвећена динарском приморју од Б. Ж. Милојевића.

Географска предавања на нашим универзитетима у 1929 години. *Београд. Универзитет*. Летњи семестар: *Вујевић др.*

Павле, редовни професор: Океанографија 2 часа; Метеорологија 1 час; Практична вежбања, 2 часа; *Милојевић др. Боривоје Ж.*, редовни професор: Општа Географија II део, 3 часа; Високе планине (за старије слушаоце) 1 час; Географска вежбања, за старије слушаоце, 2 часа, за почетнике 2 часа; Географски Семинар, за старије слушаоце, 2 часа, за млађе слушаоце 2 часа; Екскурзије за све слушаоце по договору. Зимски семестар: *Вујевић др. Павле*, редовни професор: Океанографија: Живот и динамика, 2 часа; Метеорологија, 2 часа; Практична вежбања, 2 часа; *Милојевић др. Боривоје Ж.*, редовни професор: Географија Југославије, за све слушаоце, 3 часа; Приморја и острва, за старије студенте, 1 час; Географска вежбања, за старије студенте 2 часа, за млађе студенте 2 часа; Географски Семинар, за старије студенте 2 часа, за млађе студенте, 2 часа.

Скојље, Филозофски Факултет. Летњи семестар: *Јовановић др. Пећар*, ванредни професор: Општа Географија (наставак, Хидрографија), 2 часа; Регионална Географија (наставак, Стари Свет), 2 часа; Географске и картографске вежбе, 1 час; Географски семинар, 2 часа; Географске екскурзије, по споразуму; *Радовановић др. Војислав*, ванредни професор: Регионална Географија, Нови Свет, 1 час; Општа Антропогеографија, 1 час; Антропогеографија Балканског Полуострва, 1 час; Географски Семинар (са др. П. Јовановићем), 2 часа; Географске екскурзије, по споразуму. Зимски семестар: *Јовановић др. Пећар*, ванредни професор: Општа Географија, 2 часа; Регионална Географија, 2 часа; Географске и картографске вежбе, 1 час; Географски Семинар, 2 часа; Екскурзије, по споразуму; *Радовановић др. Војислав*, ванредни професор: Регионална Географија, Нови Свет, 1 час; Општа Антропогеографија, 1 час; Антропогеографија Балканског Полуострва, 2 часа; Антропогеографска вежбања 1 час; Географски Семинар, (са др. П. Јовановићем), 2 часа; Географске екскурзије по споразуму.

Zagreb, Sveučilište. Letnje poljeće: *Senoa Dr. Milan*, red. prof.: Geografija sjeverne Evrope, 2 sata; Fizička i Politička Geografija Australije, 2 sata; Uporaba nekih geografskih instrumenata u terenu (za slušače VI-VIII semestra), 2 sata; *Gavazzi dr. Artur*, um. prof.: Opća Fiziogeografija, III. dio (nastavak), 2 sata; Specijalna Fiziogeografija (nastavak), 2 sata; Seminarske vježbe, 2 sata. Zimsko poljeće: *Senoa dr. Milan*, red. prof.: Južna Azija

3 sata; Kraljevina S. H. S., zapadni dio, 1 sat; Geografski repetitorij, 2 sata; *Gavazzi dr. Artur*, um. prof.: Opća Fiziogeografija, III dio (svršetak), 2 sata; Specijalna Fiziogeografija, nastavak, 2 sata; Seminarske vježbe, 2 sata.

Ljubljana, Univerza Kralja Aleksandra. Letni semester: *Melik dr. Anton*, docent: Opća Antropogeografija (nadaljevanje), 2 uri; Geografija Jugoslavije, (nadaljevanje), 1 uro; Seminar, vaje, 2 uri; vaje u institutu vsak dan od 8 do 12 in od 13 do 19 ure. Zimski semester: *Melik dr. Anton*, docent: Geomorfologija, 3 ure; Seminar, 2 ure; Geografske vaje, celodnevno vsak dan.

Фондови и задужбине у 1929. години.

Фонд *Владимира Карића* повећан је у овој години сумом од 100.000 (сто хиљада) динара, које је дао г. Велимир Карић, пређ. апотекар. У 1929. години оштампана је трошком овог фонда, као шеста свеска Посебних Издања Географског Друштва, књига Владимир Карић са чланцима Јов. Цвијића, Ј. М. Јовановића, Б. Ж. Милојевића и С. М. Милојевића.

Аустралијанска Задужбина за Истиситију за Антропогеографију, Социологију и Економију доделила је у 1929. години помоћ за испитивање овим испитивачима: Луцијану Марчићу за Београд на мору и околини, Ђуру Синобаду за бенковачки крај, Шпиру Солду за типове кућа у пређашњој Босни и Херцеговини, Милану Карановићу за Осат и Лудмер, Петру Шобајићу за Грахово, Кривошије и Корјениће, Андрији Лубурићу за калиновички и фочански крај, Јовану Ердељановићу за Црну Гору, Митру Влаховићу за Колашин, Боривоју Ж. Милојевићу за Дурмитор и Сњајевину, Миласаву Лутовцу за ибарски крај, Љубомиру Павловићу за пљеваљски крај, Петру Петровићу за Рашку, Томи Смиљанићу за Шар-планину и Кораб, Атанасију Урошевићу за Криву Реку, Миленку С. Филиповићу за велешки крај и Душану Недељковићу за Полог и дримски крај.

Фонд *Јована Цвијића* имао је на дан 15. XI. 1929. год. 31.829,50 динара. У току 1929. године приложили су: Б. Ж. Милојевић, професор, Београд, 500 дин.; Др. И. Синдик, проф. реалке, Београд, 44 дин.; Др. Павле Вујевић, проф. Универс., Београд, 200 дин.; Л. Марчић, проф., Dubrođnik, 100 дин.; Светозар Томић, директор III мушке гимназије, Београд, 250 дин.; Andre Jutronić, проф. gimnazije, Split, 58 дин.; и Др. Миленко С. Филиповић, професор гимназије, Велес, 200 дин. — У 1929. години добили су помоћ из овог фонда: Др. Сима Милојевић, асистент, за испитивање Мостарског и Љубушког Поља, и Часлав Стојадиновић, студ. философије, за испитивање долине Пека.

Становништво Београда. По попису, који је извршила Београдска општина, Београд је имао 15.-IV.-1929 г. 226.070 становника. Како је по попису од 1921. године Београд имао 111.740 становника, то се његово становништво за осам година више него удвостручило. Од почетка прошлог века становништво Београда овако је расло:

1820 године	5000	становника
1834	8500	"
1846	14500	"

1854 године	16500	становника
1859	19000	"
1867	25000	"
1874	28000	"
1884	34864	"
1890	54250	"
1895	59115	"
1900	69097	"
1905	77816	"
1910	89876	"
1921	111740	"
1929	226070	"

СУСЕДНЕ, СЛОВЕНСКЕ И ОСТАЛЕ ЗЕМЉЕ

Централни Географски Музеј у Лењинграду. — Поводом десетогодишњице оснивања централних географских музеја у Лењинграду и Москви, професор В. П. Семјонов Ђан-Шанскиј изнео је у чланку: *Принципи музејног сјроишельства в географии*, поред осталог и циљ и задатке лењинградског централног музеја, формулисане у ових 13 тачака:

- 1) Да очигледно представља опште географске одлике природних области СССР. и сродних земаља, како у односу на копно тако и на море, т. ј. њихов рељеф, геолошки састав и корисне руде, хидрогеолошки режим, биљни и животињски свет и привредну акцију човека у оквиру тих области, у циљу искоришћавања њихових природних продуктивних чинилаца.
- 2) Да унапређује методе предавања географије у вишој школи, као и у свима другим школама, јасним излагањем теоријских основа географије.
- 3) Да очигледно представља методе, еволуцију и технику картографског представљања.
- 4) Да износи методе, принципе и еволуцију класификације (поделе) географских области.
- 5) Да обавештава о методама чувања природних објеката и старих споменика у слободној природи и износи резултате оваквог делања у СССР, као и у другим земљама.
- 6) Да објављује методе и резултате регионално-географских проучавања појединих области у СССР и другим земљама.
- 7) Да даје правац географским оделенима обласних музеја.
- 8) Да популаризује географска знања код широких маса, без којих се не може замислити проучавање земље и рационално искоришћавање њених продуктивних снага.
- 9) Да држи катедре географских дисциплина на Географском Факултету Лењинградског Универзитета.
- 10) Да води сталну библиографију картографског представљања и илустрација.
- 11) Да овековечи спомен еминентних географа испитивача и путника, као и испитивача појединих области.
- 12) Да врши географска испитивања помоћу експедиција.
- 13) Да издаје географске и картографске илустрације, каталоге музеја, као и свега што се односи на методологију геогра-

фије и географску поделу, чување природних објеката, методологију опште географских и регионално-географских испитивања, учила и т. д. С. М. М.

Географски Музеј у Лајпцигу. У лето 1928. године отворен је у Лајпцигу Географски Музеј. Основу за овај музеј положио је крајем прошлог века познати вулканолог А. Штибел, који је на својим путовањима радио велике цртеже. Он је сматрао да овакав музеј треба да прибира: карте, слике, стене, минерале и привредне производе. Штибелов музејски материјал потицао је једино из Еквадора, и био је нарочито богат примерцима вулканских стена. Сем тога, просторије у којима је материјал смештен, биле су врло скучене. Због тога се може сматрати да је музеј изнова отворен, када је у лето 1928. године смештен у нову зграду Граси музеја. У њему је најпре уређено одељење, које је посвећено Африци. Географија овог континента представљена је картама, дијаграмима, сликама, рељефима, моделима, стенама, карактеристичним биљкама и привредним продукцијама. Сви ови објекти доприносе да се добије што живља, потпунија и вернија слика о географији Африке. Управа музеја намерава да на овај начин представи и друге континенте, најпре Јужну Америку.

Скуп руских географа. После петнаестогодишњег прекида одржан је у Москви од 5 до 10 маја ове године скуп руских географа, који је сазвала географско-економска комисија друштва „Пријатеља Природних Наука, Антропологије и Етнографије“. На скупу је учествовало око 400 представника из свих крајева руских. Радило се у три секције: у секцији за Привредну Географију, секцији за екскурзије и географију домовине и секцији за методичку географске наставе.

У првој секцији, после исцрпног расправљања, дошло се до закључка, да при испитивању привреде, поред историјских и социјално-економских утицаја, треба обрађати пажњу и физичко-географским и антропогеографским факторима. У секцији за екскурзије и географију домовине истицао је значај познавања домовине за